

Milé děti, vážení dospělí,

kalendář, který právě otvíráte, vás zavede do našich lesů, o něž se na jaře, v létě, na podzim i v zimě starají lesníci.

MYSLÍTE, ŽE TO NENÍ POTŘEBA, ŽE LES MŮŽE RŮST SÁM A NEMUSÍ SE O NĚJ NIKDO STARAT? Pokud si dobře prohlédnete obrázky a pročtete následující stránky, zjistíte, že být lesníkem je odpovědné a ne vždy jednoduché zaměstnání.

KDO JINÝ VÍ, JAK NEUBLÍŽIT LESU PŘI KÁCENÍ DŘÍVÍ, KDO BY OPRAVOVAL LESNÍ CESTY, CHRÁNIL LES PŘED PŘEMNOŽENÝMI ŠKŮDCI A HLAVNĚ, SÁZEL A VYCHOVÁVAL NOVÝ LES? KDO BY VŠECHNY TYTO ČINNOSTI V LESE ŘÍDIL?

Lesník tak musí mít široký přehled znalostí - o lese jako ekosystému, užitcích lesa, o ochraně přírody a krajiny, technologiích a technice hospodaření, o příčinách škod v lese a o tom, jak jim předcházet, o ekonomice hospodaření a mnohých dalších.

Práce v lese je velmi namáhavá, a v zimě to platí dvojnásob. Lesníci si zaslouží naši úctu a obdiv.

LESNÍKEM OD JARA DO ZIMY

Mezinárodní rok lesů 2011

Vydal u příležitosti Mezinárodního roku lesů 2011 Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem © 2010

Ilustrace: Jana Táborská

Námět a příprava textů: Ing. Gabriela Pavloňová a Oddělení vnějších vztahů a poradenství, ÚHÚL

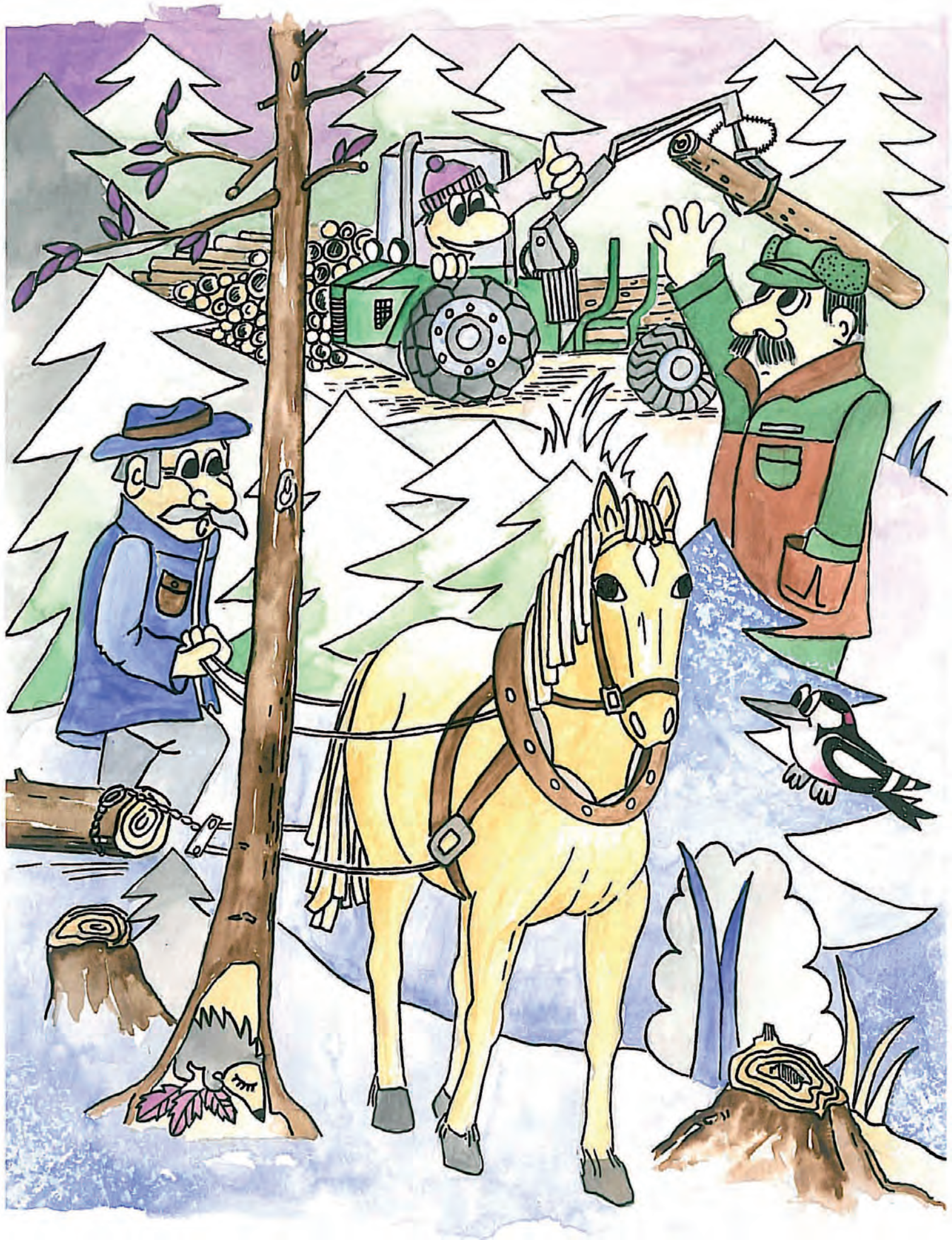

TĚŽBA DŘÍVÍ

Zima je nejlepším obdobím k těžbě lesních dřevin. Země je promrzlá a pevná, těžké stroje se po ní lépe pohybují a neničí lesní půdu. Lesník vybere a vyznačí v lese stromy určené ke skácení. Lesní dělníci označené stromy pokácejí motorovou pilou nebo těžebními stroji a zbaví je větví. Celkové množství dříví, které je možné z lesa vytěžit, určuje lesní hospodářský plán. Dřevo je důležitou surovinou k výrobě mnoha užitečných věcí, které nás obklopují - od tužky přes nábytek a stavební dříví až po papír.

PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE	PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE
					1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30	31						

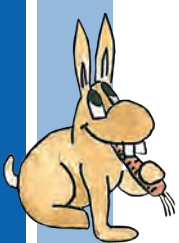

DOPRAVA DŘÍVÍ

Dělníci z lesního porostu vytahují pokácené stromy na lesní skládku. Lesní skládka je místo u lesní cesty, kde se shromažďují vytěžené kmeny stromů.

Tato činnost se nazývá přibližování. Používají se při něm traktory, koně, vyvážecí soupravy nebo lanové systémy - lanovky. S kmeny zacházejí těžaři opatrně, aby nedošlo k poškození stojících stromů nebo půdy. Na lesní skládce jsou pak kmeny naloženy na odvozní soupravu a po lesních cestách z lesa odváženy na místo zpracování - na pilu, do dýháreny, do celulózky.

[illegible]

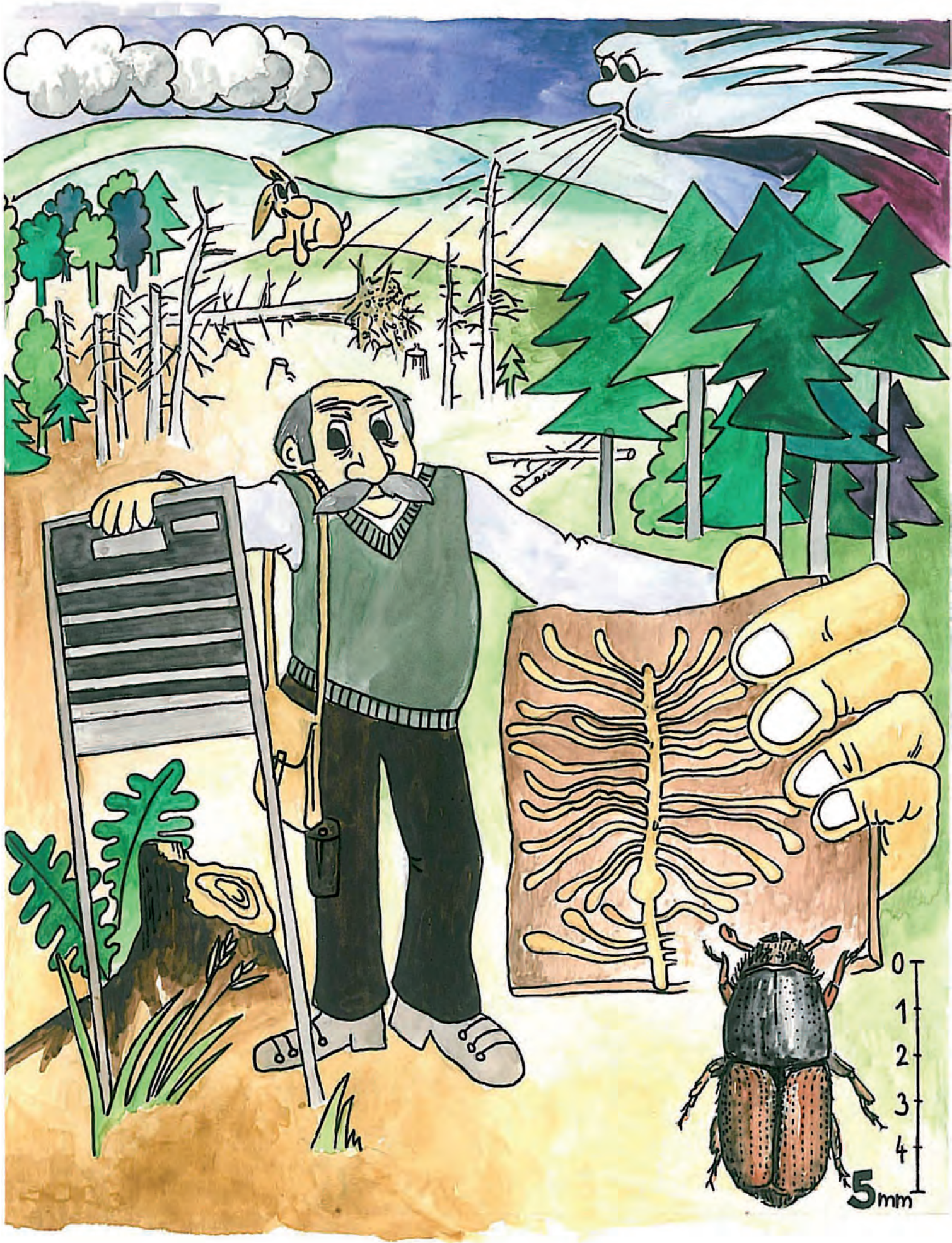

SÁZENÍ NOVÉHO LESA

Vytěženou plochu - paseku - zbavují lesní dělníci a dělnice zbytků větví z vytěžených stromů, aby na ní mohl vyrůst nový les. Někdy se začnou objevovat malé stromky na pasece samy. Vyrůstají z napadaných semen okolních stromů. Těmto stromkům se říká přirozené zmlazení. V lese ho poznáte na první pohled, stromky jsou různě velké, nepravidelně rozmístěné, malé, větší, nahusto vyrůstají vedle sebe. Jindy musí nové stromky vysázet lesní dělníci, a to v množství, které určují zákony a vyhlášky. Sazenice se sázejí ručně nebo pomocí sázecích strojů. Lesní zákon přikazuje zalesnit paseku do dvou let od vytěžení stromů.

PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE	PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31										

LES JE TŘEBA CHRÁNIT

S příchodem jara může být les ohrožován kůrovci, nejčastěji lýkožroutem smrkovým. Brouci kůrovci se po přezimování začínají probouzet a zavrtávají se pod kůru jehličnatých stromů. Jejich larvy tu vyžírají lýko. Napadené kmeny musí dělníci rychle odstranit z lesa nebo zbavit kůry, aby zabránili dalšímu šíření. Proto se do lesa pokládají lapáky - pokácené stromy přikryté chvojím. Také se instalují lapače - plastové nádoby s chemickými feromony. Obě zařízení kůrovce lákají a kůrovec se v nich shromažďuje. Díky tomu mohou lesníci kontrolovat a snižovat jeho počet v lese. Velké škody mohou způsobit také větrné nebo sněhové kalamity.

PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE	PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30								

SAZENIČKY VE ŠKOLCE

Sazenice lesních dřevin se pěstují ze semen nejkvalitnějších stromů. Sběr semen provádí odborní dělníci. Je to velmi namáhavá práce, musí totiž vylézt až do koruny stromu a to tak, aby strom nepoškodili. Sběr podléhá přísným pravidlům, aby se nové stromky vysadily do stejných podmínek, v jakých rostly jejich rodiče. Semena se dále zpracovávají ve speciálních semenářských závodech. U nás je takový v Týništi nad Orlicí. V lesních školkách pak dělníci vysévají semínka do půdy a pečlivě se o ně starají několik let. Když jsou ze semínek vyrostlé sazenice dostatečně velké a silné, vysazují se do lesa.

PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE	PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE
TÝDEN LESŮ						1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31					

MĚSÍC MYSLIVOSTI

Víte, jaký je rozdíl mezi myslivcem a lesníkem? Lesník má na starosti les. Být lesníkem je zaměstnání - profese. Myslivost na druhé straně je zájmová činnost, kterou myslivci vykonávají po celý rok. Úkolem myslivce je péče o zvěř. Často se obě činnosti spojují do jedné osoby - lesníci bývají většinou také myslivci. V červnu, měsíci myslivosti, se rodí mláďata většiny druhů lesní zvěře. V lese je proto zvlášť nutné zachovávat klid, aby se mláďata dobře vyvíjela - bez vyrušování a stresu. Velkým nebezpečím pro zvěř jsou psi. Nenechávejte proto své psy volně běhat po lese. Zvěř je také ohrožována silniční dopravou a zemědělskými stroji při polních pracích.

PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE	PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30										

BOJ S BUŘENÍ

Na čerstvě zalesněných pasekách, i na těch už starších, roste vedle vysázených sazenic a stromků silná a vysoká tráva a jiné rostliny, které berou lesním sazenicím vodu, světlo a živiny. Lesníci této trávě říkají buřeň. Buřeň může malé sazenice dokonce úplně zadusit, stejně jako plevel zeleninu na zahrádce. Proto se paseky po několik let po zalesnění pravidelně vyžínají. Lesní dělníci pracují ručně, používají srpy, kosy nebo motorové křovinořezy. Při vyžínání jsou velmi opatrní a vyhýbají se sazeničkám. Lesní zákon přikazuje, že stromky musí být zajištěny (to znamená, že je buřeň už neohrožuje) do pěti let od vysazení.

PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE	PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31							

OPRAVA LESNÍCH CEST

V létě se lesníci věnují údržbě a opravám lesních cest. Neudržované cesty mohou být poškozovány tekoucí dešťovou vodou, která způsobuje jejich erozi. Cesty pak nejsou sjízdné pro lesnické stroje a techniku, ale třeba ani pro hasičská auta jedoucí hasit lesní požár. Při údržbě dělníci čistí odvodňovací zařízení - svodnice a propustky, a vysekávají okraje lesních cest. Někdy je potřeba povrch cesty zpevnit nebo dokonce vybudovat cestu novou. Věděli jste, že jezdit auty do lesů je zakázáno? Autem mohou do lesa jenom lesníci a lesní dělníci, kteří mají zvláštní povolenku.

PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE	PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31											

VYLEPŠOVÁNÍ PASEK

Některé sazenice, které na jaře lesní dělníci vysázeli, se neujaly a na pasece po nich zůstávají velké mezery. Na podzim je nutné paseky projít, a kde je třeba, chybějící sazenice doplnit. Říká se tomu vylepšování. K vylepšování se nejlépe hodí sazenice listnáčů a modřínu - musí to být totiž takové sazenice, které snesou vysazení před zimou.

Na podzim se také lidé začínají shánět po palivovém dříví, aby mohli v zimě topit. Lesníci tak mohou upotřebit zbytky dříví po těžbě, odpady z dřevovýroby nebo nekvalitní kmeny. Dřevo je obnovitelná surovina a získávání tepla ze dřeva je v souladu s ekologicky šetrným způsobem života.

PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE	PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE
					1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30	31						

PÉČE O ZVĚŘ

Myslivci se o zvěř starají během celého roku. Často ji také přikrmují - do krmelců doplňují pro zvěř potřebné živiny a sůl.

Na jaře čistí krmelce, stejně jako ostatní myslivecká zařízení. V létě pak musí shromáždit dostatek potravy pro zvěř na zimu. Suší seno, pěstují řepu a obilí. Od podzimu pak myslivci příkrmovací zařízení pravidelně doplňují vhodnou potravou. Je to vlastně i ochrana proti poškozování mladých lesních sazenic a stromků. Dostatečně příkrmovaná zvěř je pak neokusuje, působí menší škody na lese, a lépe prospívá.

VÝCHOVA LESA

Lesníci se po celý rok snaží vypěstovat les zdravý a kvalitní, se správným podílem listnatých a jehličnatých dřevin. Proto je z něj třeba odstraňovat všechny malé, poškozené a nemocné stromky a stromy. Lesní dělníci proto mladé porosty lesních dřevin prořezávají - vychovávají. Lesník nejprve projde lesem a nekvalitní stromky označí, lesní dělníci je pak z porostu odstraní. Jako při těžbě, používají motorové pily, traktory a těžební stroje. Tentokrát ale musí být mnohem opatrnější, aby zbytek lesa nepoškodili a ze zdravých stromů se nestaly nemocné. Stromky vyřezané z výchovných těžeb v jehličnatých porostech se mohou o Vánocích použít jako vánoční stromky nebo jako ozdobná klest.

PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE	PONDĚLÍ	ÚTERÝ	STŘEDA	ČTVRTEK	PÁTEK	SOBOTA	NEDĚLE
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31								

AKCE MEZINÁRODNÍHO ROKU LESŮ 2011

V roce 2011, který byl Organizací spojených národů vyhlášen jako Mezinárodní rok lesů, pro Vás my, lesníci, chceme uspořádat několik akcí, při kterých budete mít možnost prožít naši každodenní práci a poznat pravé bohatství našich lesů.

Například:

Od dubna do října můžete navštívit velkou lesnickou výstavu „Co si pamatuje strom? A co lidé zapomněli.“ v Národním zemědělském muzeu v Praze. V rámci výstavy bude připraven i bohatý doprovodný program. Podrobnosti na www.nzm.cz.

Od 9.5. do 15.5.2011 se koná Týden lesů, na němž máte možnost navštívit les společně s lesníky. Na řadě míst v republice budou stejně jako každý rok pro Vás pořádány akce včetně ukázek práce v lese a lesnické techniky. Nabízí se vám tak jedinečná možnost nahlédnout pod lesnickou „pokličku“ a dozvědět se více o lese.

Podrobnosti na www.lesnipedagogika.cz, pod záložkou Týden lesů.

Ilustrace: Jana Tábořská, grafická úprava: Zdeňka Zítová, námět a příprava textů: Ing. Gabriela Pavloňová
a Oddělení vnějších vztahů a poradenství, ÚHÚL

Kalendář Lesníkem od jara do zimy vydal u příležitosti Mezinárodního roku lesů 2011 Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs n. L. © 2010

Informace o lesích v ČR
www.uhul.cz

Seznam akcí s podrobnými informacemi najdete na
[www.lesnipedagogika.cz/pod záložkou Mezinárodní rok lesů](http://www.lesnipedagogika.cz/pod_založkou_Mezinarodni_rok_lesu).

CHTĚLI BYSTE SI ZKUSIT BÝT CHVÍLI LESNÍKEM?
PŘIJĎTE DO LESA ZA LESNÍKY!

Více informací o akcích konaných u příležitosti Mezinárodního roku lesů 2011 najdete na
www.lesnipedagogika.cz

